

מסכת כתובות דף כ.

• (דף יט:): תנו רבנן...

<p>שנים חתומים על השטר, ומתו, ובאו שנים מן השוק, ואמרו ידענו שכתב ידם הוא, אבל אנוסים היו, קטנים היו, פסולי עדות היו, הרי אלו נאמנים</p>	<p>ואם יש עדים שכתב ידם הוא זה, או שהיה כתב ידם יוצא ממקום אחר משטר שקרא עליו ערער, שרצה הנתבע לפוסלו, והוחזק בב"ד, אין אלו נאמנים</p>
--	--

• (דף יט:כ): קושית הגמרא

<p>אמאי העדים אחרונים אינם נאמנים, וגובה הלוח החוב על פי עדי השטר, הא עדי השטר ב', ואלו ב' אחרונים מעידים עליהם שפסולים היו באותה שעה, וא"כ תרי ותרי נינהו?</p>	
<p>רב ששת</p>	<p>רב נחמן</p>
<p>זאת אומרת הכחשה תחילת הזמה היא, וכשם שאין מזימין את העדים אלא בפניהם, ** כך אין מכחישין את העדים, אפילו לבטל עדותן, אלא בפניהם</p>	<p>(עיקר טענת רב נחמן היא דאין הכחשה תחילת הזמה, ויכול להכחיש את העדים שלא בפניהם, והוי תרי ותרי) ***</p>
<p>ולכן כיון שהעדים מתו, ואין הכחשה בפניהם, לא נחשב הכחשה, ואינה תרי ותרי, והעדים אחרונים אינם נאמנים</p>	<p>וזה דתני אין העדים האחרונים נאמנים, לא דליהוי שטרא מעליא למיגבי ביה, דהא תרי ותרי נינהו, אלא דאין נאמנים לקרוע השטר, ואי תפיס המלוה, והדר אתי הלוח ותבע מיניה, לא מפקינן מיניה, דאמרינן אוקי תרי לבהדי תרי, ואוקי ממונא בחזקת היכא דקאי</p>
<p>לפי רב ששת, אין העדים אחרונים נאמנים כלל ומגבינן ליה כשטרא מעליא והמלוה יכול לגבות חובו</p>	<p>לפי רב נחמן, אין העדים אחרונים נאמנים לקרוע השטר אבל לא מגבינן ליה כשטרא מעליא, דתרי ותרי נינהו ואי תפיס המלוה, לא מפקינן מיניה</p>
<p>** אין מזימים את העדים אלא בפניהם, שהרי הם באין לחייבן כדי לעונשן, או נפש או ממון, והתורה אמרה "והועד בבעליו", יבא בעל השור ויעמוד על שורו</p>	
<p>*** ועוד מוסיף רב נחמן על זה ק"ו שיש חשיבות למה שאומרים העדים האחרונים, דאילו היו עדי השטר לפנינו, והיו עדים השניים מכחישים אותם, אפילו אם היו מחזיקים עדי השטר בדבריהם ולא מודים למכחישים, היה נידון כהכחשה, ולא היינו גובין את החוב על פי עדים הראשונים,</p>	
<p>וכשם שאין גובין החוב על פי הראשונים כשהם בפנינו אע"פ שאומרים שלא היו אנוסים, ק"ו שאין לגבות החוב ע"פ הראשונים כשאינם כאן ואולי היו מודים לשניים, כיצד יתכן שיהיה לעדותן הראשונים יותר משקל עכשיו שאינם כאן מאשר בפניהם</p>	

מסכת כתובות דף כ.

• מידי דהוה אנכסי דבר שטיא...

<p>הגמרא מביא ראיה לדין של רב נחמן, דאוקי תרי בהדי תרי, ואוקי ממונא בחזקת מריה מבר שטיא, (בר שטיא היה אדם שפעמים היה שוטה, ופעמים היה בריא)</p>
<p>דמכר בר שטיא את קרקעותיו, ובאו עדים שאמרו שהיה שוטה כשמכר את הקרקע, והמכר בטל, ובאו עדים אחרים שאמרו שהיה בריא כשמכר את הקרקע, והמכר קיים</p>
<p>ואמר רב אשי, אוקי תרי בהדי תרי, ואוקי ממונא בחזקת בר שטיא, שיש לו חזקת מרא קמא, ומכירתו בטל, ולא אמרן דאוקי נכסי בחזקת בר שטיא אלא דאית ליה בנכסים הללו חזקה דאבהתא שהיו של אבותיו, דחזקה מעליתא היא, אבל לית בהו חזקה דאבהתא אלא חזקה דנפשיה שקנאן הוא והוחזקו בידו, כקנייתו כך מכירתו, ואין חזקתו חזקה לבטל מכירתו, שאין לו חזקה ודאית שבכחה יכול להוציא מיד הלוקח, לפי שיש ספק שמא לא היה שלו מעולם, דשמא היה שוטה כשקנה הקרקע</p>

• אמר ר' אבהו...

הכחשה שלא בפניהם	הזמה שלא בפניהם
הוי הכחשה	אינה הזמה,
כרב נחמן ולא כרב ששת	ונהי דהזמה לא הויא לעונשם, לא נפש ולא ממון, הכחשה הויא לבטל עדותן

• אמר מר...

<p>מסייע ליה לרבי אסי, דאמר רב אסי אין מקיימין את השטר אלא משטר שקרא עליו ערער ** והוחזק בב"ד</p>	<p>שנינו בברייתא דף יט; אם יש עדים שכתב ידם הוא זה, או שכתב ידם יוצא ממקום אחר משטר שקרא עליו ערער ** והוחזק בב"ד, אין אלו נאמנין (דאין כאן פה שאסר...)</p>
<p>אם קרא עליו ערער על אותו שטר האחר והוחזק בב"ד על ידי עדיו, דאי לא קרא עליו ערער, חיישינן דלמא ההוא גופיה מזוייף הוא</p>	

מסכת כתובות דף כ:

• אמרי נהרדעי...

<p>אין מקיימין את השטר אלא משתי כתובות או משתי שדות מעדים האלה, אם חתומין על שני שטרות אחרים שהן מכר שתי שדות, ואכלום הלקוחות ע"י שטרות הללו שלש שנים בלא ערער, מקיימין שטר שלישי מהן אם החתימות דומות</p>
<p>ודוקא שהשטרות האלו שמקיימין את השלישי מהם יוצא מתחת ידי אחר, ולא מתחת ידיו של זה המוציא את השלישי, דאם יוצא מתחת זה המוציא את השלישי, חיישינן דלמא זיופי מזיף,   שהסתכל בכתב של אותן שטרות וכוון וחתם הוא עצמו את השלישי דוגמת אותה חתימה, אבל אם יוצא מתחת ידי אחר, אין לחשוש כולי האי שמצמצם כתב בכתב, הואיל ואינה לפניו</p>
<p>נהרדעי אינם חולקים על הדין של רב אסי, שמקורו מהברייתא, אלא כוונתם שיש עוד דרך לקיים השטר, אפילו אם אין שטר מקויים לקיים ממנו, והוא, להשוות את החתימות שבו עם חתימות של שתי כתובות או שדות..., אבל כשמקיימים משטר שנתקיים בב"ד, די בשטר אחד (ריטב"א)</p>

• ת"ר...

<p>כותב אדם עדותו על השטר (חתיכת קלף, ומצניעו), ומעיד עליה על פי אותה כתב, ואפילו לאחר כמה שנים</p>	
<p>רב הונא</p>	<p>והוא שזכרה מעצמו, שבלא ראיית השטר, נזכר קצת מעדותו מאליו</p>
<p>ר' יוחנן</p>	<p>אע"פ שאינה זוכרה מעצמו, אלא לאחר שרואה בשטר, נתן בלבו ונזכר, שלא נשתכח ממנו כל כך, שכשמזכירין לו, נזכר, אבל אינו נזכר לגמרי, לא, דרחמנא אמר "מפיהם" ולא מפי כתבם</p>
<p>רבה</p>	<p>ש"מ מדר' יוחנן, הני בי תרי דידעי סהדותא, ומנשי חד מיניה, מדכר חד לחבריה</p>

• איבעיא להו...

<p>אם בעל דין עצמו מזכירו עד שנזכר, מאי?</p>	
<p>רב חביבא</p>	<p>אפילו בעל דין בעצמו</p>
<p>מר בריה דרב אשי</p>	<p>בעל דין בעצמו, לא</p>
<p>והלכתא</p>	<p>בעל דין בעצמו, לא</p>
<p>ואם העד צורבא מרבנן</p>	<p>אפילו לעצמו של בעל דין, דאי לאו דכי רמי אנפשיה, מדכר שפיר, לא הוה סמיך אספיקא למיקם ואסהודי, וכמעשה ברב אשי...</p>

מסכת כתובות דף כ:

• תנן התם...

התלוליות, שהם תילי קרקע *	חדשות	ישנות
הקרובות, בין לעיר ובין לדרך	טמאות	טמאות
והרחוקות ***	טהורות	טמאות
* התלוליות , שהם תילי קרקע, ודרך בני אדם לקבור בתל. משום דאין בני אדם מטין מן הדרך לעבור עליו		
** חדשות , שאין זמן רחוק שלא היה כאן תל, דאיכא למימר כיון דחדשה היא, אם איתא שנקבר שם מת, מדכר דכיר ליה, אפ"ה טמאות מספק, דכיון דסמוכה לעיר, איכא למימר אשה יחידה הלכה שם וקברה שם נפל שלה		
*** רחוקות , דאין אשה יחידה הולכת שם, חדשות, טהורות, דאם איתא דנקבר ביה, הווי ידעי ליה, וישנות טמאות, שכבר נשתכח הדבר מן היודעים		

• המשך...

איזו היא...	קרובה	ישנה
רבי מאיר	חמשים אמה	ששים שנה
רבי יהודה	שאין קרובה הימנה **	שאין אדם זוכרה ***
** אבל אם יש קרובה הימנה, אפילו היא בתוך חמשים אמה, הווי כרחוקה, וחדשה טהורה, דאם איתא דהלכה אשה יחידה לקבור, לא שבקה קרובה הימנה ואזלא לגבי דהך		
*** שאין אדם אומר זכור אני שלא היה כאן תל, ובימי נעשה תל זה כאן		

• מאי עיר ומאי דרך...

קושית הגמ' - מאי עיר ומאי דרך? אילימא עיר, עיר ממש, ודרך, דרך ממש, מספיקא מי מחזקינן טומאה, והאמר ריש לקיש עלילה בעלמא מצאו חכמים, והחזיקו בה לתלות עליה ולטהר את ארץ ישראל, אלמא מספיקא לא מחזקינן טומאה בקרקעה של ארץ ישראל!	
א"ר זירא, עיר הסמוכה לבית הקברות, ודרך לבית הקברות	קושית הגמ' - בשלמא דרך בית הקברות, דימנין דמתרמי בין השמשות של ערב שבת ומקרו קברו בתל, אלא עיר הסמוכה לבית הקברות, כולהי לבית הקברות אזלי?
אמר רבי חנינא, מתוך שהנשים קוברות שם נפליהן, ומוכי שחין זרועותיהם, שאבריהן של מוכי שחין נופלין או שחותכין אותן, ואבר מן החי מטמא כאבר מן המת, עד חמשים אמה, אזלה איהי לחודה, טפי, נוטלת עמה איש להנהיגה, ולבית הקברות אזלא, הלכך טומאה בארץ ישראל לא מחזקינן	
אמר רב חסדא, ש"מ מרבי מאיר, מדקתני לעיל איזו היא ישנה, וטעמא משום דלא דכירי לה הוא האי האי סהדותא, עד ששים שנה מדכר, טפי, לא מדכר	ולא היא, התם הוא דלא רמיא עליה, אבל הכא שעשאוהו עד בדבר, כיון דרמי עליה, אפילו טובא נמי סמכינן אסהדותיה אי מסהיד

מסכת כתובות דף כ:

• משנה

זה אומר זה כתב ידי, וזה אומר זה כתב ידי	זה אומר זה כתב ידי, וזה כתב ידו של חברו, וזה אומר זה כתב ידי, וזה כתב ידו של חברו	משנה
צריכין לצרף עמהן אחר, שיכיר כתב ידי שניהם, דתרי סהדי בעינן אכל כתב וכתב	הרי אלו נאמנין, דאיכא תרי סהדי דמסהדי אכל כתב וכתב	רבי
אינם צריכין לצרף עמהן אחר, אלא נאמר אדם לומר זה כתב ידי	הרי אלו נאמנין, דאיכא תרי סהדי דמסהדי אכל כתב וכתב	חכמים

*If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website),
or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.*